

ЕКОНОМСКИ ИНСТИТУТ
ECONOMICS INSTITUTE

1947

ПРИВРЕДНА
КОМОРА
СРБИЈЕ

Друштво аграрних економиста Србије
Serbian Association of Agricultural Economists

TREĆI POLJOPRIVREDNI FORUM

HRANA ZA EVROPU

INVESTIRAJMO U AGROPRIVREDU SRBIJE

Subotica, 17-19. oktobar 2013.

PANEL 5: ORGANSKA I INTEGRALNO KONTROLISANA POLJOPRIVREDA NEISKORIŠĆEN POTENCIJAL SRBIJE

Tema izlaganja: GRUPACIJA ZA ORGANSKU PROIZVODNJU

Nenad Budimović, sekretar Udruženja za poljoprivredu,
prehrambenu i duvansku industriju i vodoprivredu
Privredne komore Srbije

ORGANSKA POLJOPRIVREDA

Organska poljoprivreda se zasniva na prirodnim procesima i upotrebi organskih i prirodnih mineralnih materija. Ona primenjuje najviše standarde zaštite zdravlja bilja i životinja

Organska proizvodnja se odvija bez:

- sredstava za zaštitu i ishranu bilja sintetičko – hemijskog porekla
- regulatora rasta
- jonizujućeg zračenja
- GMO

TREĆI POLJOPRIVREDNI FORUM

HRANA ZA EVROPU

INVESTIRAJMO U AGROPRIVREDU SRBIJE

Subotica, 17-19. oktobar 2013.

CILJEVI ORGANSKE POLJOPRIVREDE

- Održavanje i povećanje plodnosti zemljišta
- Sprečavanje i suzbijanje erozije zemljišta
- Očuvanje biodiverziteta
- Zaštita prirodnih resursa od zagađenja
- Proizvodnja hrane visoke nutritivne vrednosti
- Zaštita zdravlja ljudi

POVRŠINE POD ORGANSKOM POLJOPRIVREDOM U SVETU

Najveće površine na kojima se primenjuju metode organske poljoprivrede su u

- Australiji (12 mil.ha), zatim u
- Argentini (oko 3 mil. ha),
- Kina (preko 2 mil.ha) i u
- Španija (oko 1 mil. ha).

Potrošnja organskih proizvoda po stanovniku najveća je u Švajcarska, a zatim u Danskoj, Austriji i Švedskoj.

TREĆI POLJOPRIVREDNI FORUM

HRANA ZA EVROPU

INVESTIRAJMO U AGROPRIVREDU SRBIJE

Subotica, 17-19. oktobar 2013.

POVRŠINE POD ORGANSKOM POLJOPRIVREDOM U EU (U HA)

Zemlja	Površina
Italija	812.139
Španija	691.196
Velika Britanija	582.205
Francuska	502.234
Belgija	273.760
Grčka	266.740
Švedska	246.628
Češka	232.940
Poljska	178.670
Letonija	141.524
Nemačka	139.021
Finska	134.820
Slovačka	113.820
Mađarska	108.578
Litvanija	89.890
Estonija	71.848
Rumunija	71.597
Holandija	46.895
Slovenija	26.125
Bugarska	4.236

ZAKONSKA REGULATIVA

Zakonom i podzakonskim aktima detaljno su propisana pravila proizvodnje, prerade, skladištenja, transporta, prometa, obeležavanja organskih proizvoda i dr. pitanja iz ove oblasti (Zakon u RS usvojen 2010.god, 30/10 a Pravilnik o biljnoj i stočarskoj proizvodnji 48/11)

Podzakonskim aktima propisani su:

- pakovanje, skladištenje, prevoz organskih proizvoda
- uslovi koje treba da ispuni pravno lice za sertifikaciju u organskoj proizvodnji
- izgled oznake i nacionalnog znaka za organske proizvode
- način prometa organskih proizvoda
- način vođenja jedinstvene evidencije u organskoj proizvodnji
- izgled služ. legitimacije inspektora za organsku proizvodnju
- metode stočarske proizvodnje

PROCEDURA UKLJUČIVANJA U ORGANSKU PROIZVODNJU

1. Proizvođač se informiše o ovlašćenim sertifikacionim organizacijama za tekuću godinu
2. Za uključivanje u organsku proizvodnju proizvođač podnosi prijavu ovlašćenoj sertifikacionoj organizaciji u kojoj navodi podatke o uslovima za uključivanje u organsku proizvodnju
3. Ovlašćena sertifikaciona organizacija proverava podatke iz prijave, donosi plan aktivnosti i određuje lica koja će vršiti stručnu kontrolu
4. Proizvođač i sertifikaciona organizacija potpisuju **Ugovor o uključivanju proizvođača u organsku proizvodnju**
5. Sertifikaciona organizacija obavlja prvu stručnu kontrolu i sačinjava izveštaj

ZAŠTITA BILJAKA U ORGANSKOJ PROIZVODNJI

- Zaštita biljaka u organskoj poljoprivrednoj proizvodnji se uglavnom zasniva na korišćenju alternativnih metoda, manjim delom na savremenim naučnim dostignućima
- **Isključuje se upotreba hemijskih pesticida**
- Osnova zaštite bilja u organskoj poljoprivredi je u:
  - plodoredu
  - pravilnom izboru otpornih sorata
  - vremenu setve odnosno sadnje
  - vremena i načina obrade
  - upotreba prirodnih neprijatelja (parazitoida i predatora

OBELEŽAVANJE SERTIFIKOVANIH ORGANSKIH PROIZVODA

- Sertifikovani organski proizvodi obeležavaju se oznakom **ORGANSKI PROIZVOD**, kodom sertifikacione organizacije i nacionalnim znakom
- Krajem 2006. godine izabran je nacionalni znak kojim se obeležavaju sertifikovani organski proizvodi
- Cene organskih proizvoda u proseku su veće za 30 – 50% u odnosu na proizvode iz konvencionalne proizvodnje

EU LOGO

- U februaru mesecu ove godine Evropska Komisija je objavila da je izabran novi logo kojim će se obeležavati organski proizvodi u EU
- EU logo će biti obavezan na svim proizvodima iz zemalja EU i to od 1.jula 2010. godine

OBELEŽAVANJE PROIZVODA IZ PERIODA KONVERZIJE

- **Period konverzije** je vremenski period koji je potreban za prelazak sa konvencionalnog načina proizvodnje na organsku proizvodnju
- Proizvođačima je najteže u periodu konverzije jer tada najviše ulažu u ovu proizvodnju

**ПРОИЗВОД
ИЗ ПЕРИОДА
КОНВЕРЗИЈЕ**

POVRŠINE POD ORGANSKOM PROIZVODNJOM U SRBIJI

- Prema podacima koje su u 2012. godini Ministarstvu poljoprivrede dostavile šest ovlašćenih sertifikacionih organizacija, ukupna površina na kojoj su se primenjivale metode organske proizvodnje iznosila je oko **11.000 ha.** (što čini svega 0,4% ukupnih obradivih površina). Površine pod organskom proizvodnjom povećane su za oko 30% u odnosu na 2011. godinu (6.295 ha.)
- Skoro 90% organskih proizvoda iz Srbije usmereno je ka izvozu, i to na tržišta zemalja EU, SAD i Japana

PROBLEMI U ORGANSKOJ PROIZVODNJI

- Nedovoljno razvijeno tržište
- Nedovoljno razvijena svest potrošača o ulozi i značaju organske proizvodnje i organskih proizvoda – edukacija proizvođača o metodama organske biljne i stočarske proizvodnje
- Visoke cene kontrole i sertifikacije
- Nedostatak sredstava za zaštitu bilja u organskoj proizvodnji

BUDUĆNOST ORGANSKE POLJOPRIVREDE U SRBIJI

- Srbija je sa svojim poljoprivredno – prehrambenim proizvodima u velikoj meri orijentisana na tržište EU zemalja
- Naša šansa je da našim organskim proizvodima polako osvajamo to tržište
- Taj put nije nimalo lak, ali ga možemo olakšati ako imamo uređenu zakonsku regulativu, kontrolisanu proizvodnju, uz naravno neophodan i dobro osmišljen zajednički nastup na stranom tržištu.
- Organska poljoprivreda je prvi put zauzela značajno mesto u strateškom državnom dokumentu „Strategija poljoprivrede i ruralnog razvoja za period 2014 – 2024“ – usvajanje NAP za razvoj organske poljoprivrede

KONSTATACIJE

- Prednost usitnjenog poseda (2 -4 ha), dobri klimatski zemljišni uslovi
- Organska proizvodnja je proizvodnja visokog potencijla u povećanju površina pod organski gajenim proizvodima i u pogledu dodate vrednosti koju ovi proizvodi ostvaruju
- Organska proizvodnja stvara povoljne uslove za povećanje vrednosti izvoza i bolje pozicioniranje na međunarodnom tržištu
- Afirmacija organskih proizvoda na domaćem tržištu, razvijanje svesti o značaju organskih proizvoda kao i plasman ovih proizvoda u školama, bolnicama, velikim marketima i trgovinskim lancima

TREĆI POLJOPRIVREDNI FORUM

HRANA ZA EVROPU

INVESTIRAJMO U AGROPRIVREDU SRBIJE

Subotica, 17-19. oktobar 2013.

HVALA NA PAŽNJI!

NENAD BUDIMOVIĆ, sekretar

Resavska 13- 15

Tel. 011/ 3241-328,

Fah. 011/3230 – 949, 011/3300 -943

E-mail: nenad.budimovic@pks.rs